

23. Spowiedź powszechna czy sakramentalna? Sumienie – diament do oszlifowania

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- zapoznanie się z obrzędami wstępnymi Mszy Świętej;
- pogłębienie wiedzy o grzechu, pokucie i nawróceniu;
- pogłębienie znajomości prawdy, że w sakramencie pokuty i pojednania spotykamy Jezusa przebaczącego ludzkie grzechy;
- formowanie wrażliwego sumienia, przygotowanie do sakramentów pokuty i pojednania oraz Eucharystii;
- kształtowanie umiejętności uznawania własnych win, przepraszania oraz wyrażania wdzięczności za dar pojednania w odniesieniu do Boga i ludzi;
- doskonalenie umiejętności związanych z postawami pokutnymi sprzyjającymi owocnemu korzystaniu z sakramentu pokuty i pojednania;
- kształtowanie umiejętności właściwego zachowania się w czasie obrzędów wstępnych Mszy Świętej.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- definiuje i wyjaśnia pojęcia: sumienie, grzech, Boża łaska, *Warunki sakramentu pokuty i pojednania*;
- wyjaśnia znaczenie aktu pokuty na początku Mszy Świętej;
- analizuje różnice między spowiedzią powszechną a sakramentalną;
- opowiada, jak przygotować się do udziału we Mszy Świętej;
- uczy się wykonywać rachunek sumienia, wie, kiedy go czynić, przeprasza za popełnione grzechy Boga i ludzi;
- wyjaśnia znaczenie poszczególnych warunków sakramentu pokuty w kontekście przypowieści o synu marnotrawnym, wymienia elementy obrzędów wstępnych dotyczących aktu pokuty, samodzielnie podaje przykłady pytań do rachunku sumienia.

Pojęcia, postaci:

grzech, spowiedź powszechna, sakrament pokuty i pojednania, obrzędy wstępne, sumienie, *Warunki sakramentu pokuty*.

Wartości:

pokora, realizm w samoocenie, żal, skrucha.

Propozycja realizacji:

Modlitwa: *Ojcze nasz; Akt żalu.*

1. Nauczyciel pokazuje lustro i rozpoczyna pogadankę: Kiedy człowiek korzysta z lustra? (Przed wyjściem z domu, spotkaniem, kiedy chce ładnie wyglądać).
2. Wy tłumaczenie, że podobnie jest w życiu duchowym: powinniśmy sprawdzać, jak duchowo wyglądamy, gdy chcemy spotkać się z Bogiem w Eucharystii.
3. Omówienie obrzędów wstępnych. Tym razem zwracamy uwagę na akt pokuty, uczymy *Spowiedzi powszechnej* i dodajemy, kiedy ona nie wystarcza. Omówienie, jakim darem jest sakrament pokuty i pojednania. Przypomnienie *Pięciu warunków sakramentu pokuty*, ćw. 1, s. 67. Można powtórzyć wiadomości z klasy II oraz podkreślić, że żal jest najważniejszy. Podkreślić, że Bóg przebacza tym, którzy żałują za grzechy. Można przypomnieć opowiadanie ks. O. Nassalskiego *Dlaczego żałujesz* z książki *Rok wielkiej przygody*.
4. Rozmowa o kształtowaniu sumienia, jak to robić, co w tym pomaga. Przypomnienie, jak należy robić rachunek sumienia. Wspólny rachunek sumienia prowadzony przez nauczyciela. Ćwiczenie 2, s. 68. Omówienie tekstu z „Zapamiętaj”, s. 68, podręcznik, ćw. 3, s. 69.
5. Przypomnienie przypowieści o synu marnotrawnym. Omówienie jej, ukazanie poszczególnych etapów w postępowaniu syna. Odmówienie *Warunków sakramentu pokuty*.

6. Wspólne odmówienie *Spowiedzi powszechnej*. W ciszy uczniowie przypominają sobie swoje grzechy, przepraszają Boga; nauczyciel zachęca uczniów do dobrych postanowień, przemiany serca, przeproszenia innych osób, wobec których zawinili. Przypomnienie, że mocne postanowienie poprawy to zmiana postępowania na lepsze, to powrót do kochającego Boga.

7. Pieśń: *Przepraszam Cię, Boże, skrzywdzony w człowieku*.

8. Zadania:

- Naucz się na pamięć *Pięciu warunków sakramentu pokuty*;
- Wypisz słowa, które pomogły synowi marnotrawnemu z przypowieści w uczynieniu rachunku sumienia;
- Ułóż siedem pytań do tekstu przypowieści;
- Jak wychowywać swoje sumienie?;
- Z podanych niżej słów ułóż modlitwę, w której przeprosisz za brak przygotowania do Mszy Świętej (bezmysłnie, w ostatniej chwili, Panie Jezu dziękuję..., przeproszenie ludzi, kształtowanie sumienia, pomoc innym, co otrzymuję od Boga i innych ludzi? Boże, dałeś mi..., za mało myślę, czy dobrze postępuję, jaki jestem dla innych?);
- Ćwiczenie związane z tekstem (według pomysłu nauczyciela): Rachunek sumienia jest to przypomnienie sobie wszystkich swoich grzechów. Polega na zastanowieniu się, w jakich myślach, słowach i uczynkach nie liczyliśmy się z miłością i świętością Boga, jakie dobro zaniedbaliśmy. Rachunek sumienia należy czynić codziennie na początku Mszy Świętej, a szczególnie przed spowiedzią. Rachunek sumienia czynimy na podstawie *Dziesięciu Przykazań Bożych, Pięciu przykazań kościelnych*, a także na podstawie Pisma Świętego;
- Dokończ zdanie: Gdy ładnie, odświętnie ubieramy się do kościoła, podkreślamy, że idziemy na spotkanie z Kimś dla nas ważnym, kogo szanujemy. Jeśli robimy rachunek sumienia, dbamy, aby dusza była czysta, przygotowana na...;
- Ułóż modlitwę, w której poprosisz Pana Boga o wytrwanie w podjętych dobrych postanowieniach.

9. Warto wykorzystać na lekcji opowiadanie: *Utrzymać się na powierzchni*, w: *Kółka na wodzie*, Warszawa 1995.